

Lesbrief 55: februari 2019

Wilt u laten weten wat u van deze TLPST vond? Hebt u tips voor de volgende aflevering? Mail ons: redactie@onzetaal.nl.

Waarom je voornaam veranderen?

Steeds meer Nederlanders veranderen hun voornaam: het aantal mensen dat een andere voornaam koos, steeg van 503 in 2015 naar 608 in 2018. Waarom doen ze dat? Hoeveel kost het?

> [Lees verder](#)

Hoe kun je sturen met taal?

Iedereen beïnvloedt elkaar de hele dag, bewust of onbewust. Veel van wat we zeggen, is namelijk bedoeld om ervoor te zorgen dat andere mensen hun gedrag veranderen. Als je dat weet, en als je een beetje begrijpt hoe taal in je brein werkt, kun je anderen effectiever jouw kant op sturen én herken je het beter als anderen dat bij jou proberen te doen!

> [Lees verder](#)

Waarom je voornaam veranderen?

Wil je je voornaam officieel laten veranderen? Dan moet je een heel goede reden hebben. Of in advocatentaal gezegd: er moet sprake zijn van 'zwaarwegend persoonlijk belang'. Want je moet een officieel verzoek indienen. En een rechter bij de rechtbank van je woonplaats moet akkoord gaan met je verzoek. De rechter moet het 'inwilligen'.

Maar waarom wil iemand zijn of haar voornaam veranderen? Er zijn heel wat redenen te bedenken:

- Je wordt vaak **geplaagd** met je voornaam. Mensen dreunen venijnige rijmpjes op waarin je voornaam voorkomt. Of ze maken een woordspeling met je voornaam.
- Je hebt in het **verleden** vervelende dingen meegemaakt en je wilt absoluut niet meer aan die tijd herinnerd worden. Een nieuwe voornaam betekent als het ware het begin van een nieuw leven.
- Je vindt dat je voornaam **helemaal niet bij jou past**. Je vindt het vervelend je voornaam te zeggen als je met iemand kennismakt.
- Je voornaam is ook die van een **bekende historische persoon**, van wie algemeen bekend is dat hij of zij dingen heeft gedaan die niet horen.
- Je **verandert van geslacht** en daarbij past natuurlijk ook een andere voornaam.
- Je kunt een **prijs winnen** als je je voornaam verandert in de naam van een merk of product.

Met de ene reden heb je meer kans om de rechter te overtuigen dan met de andere. In ieder geval moet je een advocaat in de arm nemen. Je advocaat dient een verzoekschrift voor de naamswijziging in bij de rechtbank.

Keurt de rechter je verzoek goed, dan komt je nieuwe voornaam op je geboorteakte. Ook in de Basisregistratie Personen (BRP) worden je gegevens aangepast. Een verandering van je voornaam kost tussen de 220 en 1300 euro.

Nog een laatste puntje: hou er rekening mee dat niet iedereen je naamsverandering zomaar zal aanvaarden. Er zal overtuigingskracht nodig zijn. En het zal een tijdje duren voordat iedereen je nieuwe naam gebruikt.

Lees een uitgebreid [artikel over naamswijzigingen](#). Je vindt er ook overzichten met de meest voorkomende jongens- en meisjesnamen in de afgelopen honderd jaar.

Vragen

- 1 Wanneer is je voornaam officieel veranderd?
 - a. Als je nieuwe voornaam op je Facebookprofiel staat.
 - b. Als je ouders en vrienden je niet langer bij je officiële voornaam noemen.
 - c. Als je nieuwe voornaam op je geboorteakte en in de Basisregistratie Personen staat.
 - d. Als iedereen je bij je nieuwe voornaam noemt.
- 2 Er worden in de tekst 6 redenen genoemd om je voornaam te veranderen. Met welke reden zou je weinig kans hebben om de rechter te overtuigen? Leg je antwoord uit.

Beantwoord vraag 3 eerst voor jezelf en bespreek het antwoord daarna in de klas.

- 3** Stel: je heet Floris Ingmar en je wilt graag officieel Fling heten, omdat je dat stoer vindt. Zou de rechter je verzoek inwilligen, denk je? Leg je antwoord uit.

Lees de persoonlijke voorbeelden van naamswijzigingen die genoemd worden in het artikel. Bespreek daarna de vragen 4a en 4b in de klas.

- 4a** Vind jij bij al deze voorbeelden dat er sprake is van ‘zwaarwegend persoonlijk belang’? Of zit er ook een voorbeeld tussen waarbij jij het persoonlijk belang niet ziet? Leg je antwoord uit.
- 4b** Roos Bijleveld zegt in het artikel: “Als een rups een vlinder wordt, noem je het ook geen rups meer.” Wat vergelijkt ze hier met een rups en een vlinder? Leg uit wat ze bedoelt met deze vergelijking.

[> Antwoorden](#)

[> Terug naar de voorpagina](#)

Hoe kun je sturen met taal?

Christine Liebrecht is taalwetenschapper. In [dit filmpje](#) legt ze in ruim een kwartier (zelf zegt ze: tien minuten) uit hoe je met taal andere mensen kunt sturen. Dat is niet alleen handig om te weten als je zelf wilt schrijven of spreken, maar ook om te doorzien wat andere mensen doen.

Liebrecht geeft vijf tips:

- Gebruik versterkende woorden, zoals *heerlijk* in plaats van *lekker* of *verschrikkelijk* in plaats van *vies*. Maar let er wel op dat mensen je taalgebruik niet overdreven vinden.
- Zorg dat je woorden kiest waarmee iedereen het alleen maar eens kan zijn: 'Stop de stank!' Want wie is er ooit vóór stank?
- Kijk uit met woorden als *niet* of *geen*, want die maken de boodschap lastiger te begrijpen. Kies voor een positieve boodschap: zeg wat je wél wilt. Dus niet 'Hier geen fietsen plaatsen' maar 'Fietsen in de rekken plaatsen.'
- Gebruik geen woorden waar mensen gemakkelijk ongewenste associaties bij krijgen. Dus niet 'Rechtstreeks van kippenkont naar mensenmond' als je wilt zeggen dat je eieren heel vers zijn.
- Gebruik geen abstracte woorden, maar wees concreet. Daarom werkt het bord met 'Het is een mooie dag, maar ik kan het niet zien' beter voor de bedelende blinde meneer dan 'Ik ben blind, help mij.'

Christine Liebrecht werkt ook mee aan de website [Slechte slogans](#). Dat is een website waarop slogans worden verzameld die verzonnen zijn door mensen die zich niets hebben aangetrokken van de vijf tips hierboven. Hieronder staat een rijtje 'slechte slogans' (met daarachter het bedrijf waar ze bij horen):

- Theo en Peet, voor al u electriciteit (PC van der Peet)
- Het Solmar je vakantie zijn (Solmar Tours)
- Wespen horren buiten (Unilux-horren)
- 't is VERS(C)HOOR (Verschoor groente- en fruithandel)
- Van kop tot kont, worst in de mond (Worstenbroodjes van de Millse molen)
- Wij zeggen geen chardo-nee tegen de borrel (Café Lokaal De Ruyter, Nijmegen)
- We make it transpossible. (Transportbedrijf H. Essers)
- Wees geen domme gans, steun de Dierenambulance! (Dierenambulance Amsterdam)
- Your shit is my food! (Loodgietersbedrijf L.P. Reith, Den Haag)
- Linger OG Makelt het voor elkaar! (Makelaar Linger OG, Amsterdam)
- Food to Thai for! (Thais restaurant Thai from Sky, Amstelveen)
- Wij spelen open taart (Strik Patisserie, Nijmegen)
- Regelrecht van kippenkont naar mensenmond (Eierhandel Marco Kleijer, Putten)
- Rara wie Bunnik? (Autodealer Nefkens, Bunnik)
- Watt ledt je? (Aerts Lighting)

Welke slogans vind jij het slechtst en waar ligt dat aan? Kun je ze verbeteren?

Vragen

Beantwoord de vragen 1a en 1b eerst voor jezelf en bespreek de antwoorden daarna in de klas.

- 1a** Bekijk het begin van het filmpje, tot 1:30, en het eind van het filmpje, vanaf 14:30. Waarom kreeg de blinde bedelaar volgens Liebrecht ineens veel meer geld nadat de voorbijganger de tekst op zijn bord had veranderd?
- 1b** Christine Liebrecht zegt aan het eind van het filmpje dat *concreet taalgebruik* ervoor zorgt dat een tekst beter wordt begrepen en ook beter wordt onthouden. Wanneer is dat handig? Bedenk een situatie.

Beantwoord vraag 2 samen met een klasgenoot en bespreek jullie antwoord daarna in de klas.

- 2** Beantwoord de twee vragen die in de laatste alinea van de tekst (onder het rijtje slogans) worden gesteld.

[> Antwoorden](#)

[> Terug naar de voorpagina](#)

Antwoorden bij 'Waarom je voornaam veranderen?'

- 1 C
- 2 Met de laatste reden die genoemd wordt, zou je weinig kans maken: "Je kunt een prijs winnen als je je voornaam verandert in de naam van een merk of product." Dit is geen 'zwaarwegend persoonlijk belang'.
- 3 Nee, ook de reden dat je een andere voornaam stoerder vindt klinken, is geen 'zwaarwegend persoonlijk belang'.
- 4a Eigen antwoord, bijvoorbeeld:
"Of ik het belang van deze mensen zwaar vind wegen, maakt niet uit. Maar ik denk zeker dat het persoonlijk belang voor deze mensen zelf zwaar gewogen heeft."
- 4b *Rups* = de oude voornaam; *vlinder* = de nieuwe voornaam. De vrouw uit het voorbeeld wil niet meer bij haar oude voornaam worden genoemd, ook niet in officiële documenten of op Facebook. Ze is nu eenmaal niet meer wie ze eerder was.

Antwoorden bij 'Hoe kun je sturen met taal?'

- 1a Eigen antwoord, bijvoorbeeld:
"Een zin als 'Ik ben blind, help mij' zegt de mensen niet zoveel, want het roept geen beeld op. De tekst 'Het is een mooie dag en ik kan het niet zien' roept zowel een beeld als een gevoel op, waardoor mensen zich even kunnen voorstellen hoe het is om blind te zijn: het beeld van een mooie dag en het gevoel wanneer je daarvan geniet, dat heeft de blinde man niet."
- 1b Eigen antwoord, bijvoorbeeld:
- *"Als je docent bent, is het handig om concreet taalgebruik toe te passen. Dan begrijpen en onthouden de leerlingen de lesstof beter."*
 - *"Als je iets wilt verkopen op bijvoorbeeld Marktplaats, is het handig om concreet taalgebruik toe te passen. Mensen begrijpen dan meteen wat je precies verkoopt en zullen jouw advertentie beter onthouden dan andere advertenties."*
- 2 Eigen antwoord, bijvoorbeeld:
- *"Theo en Peet, voor al u electriciteit: deze slogan rijmt, maar daar is alles mee gezegd. Mensen kunnen zich er niets bij voorstellen: deze zin is niet concreet. Bovendien is u een foutje. Beter: Wil je iemand die alles van elektriciteit weet? Bel Theo en Peet."*
 - *"Het Solmar je vakantie zijn: deze slogan klinkt nogal negatief. 'Het zal je vakantie maar zijn!' kan namelijk juist betekenen dat het een vervelende vakantie is. Beter: Solmar: op vakantie en zonnen maar!"*